

СИДОР ВІКТОРІЯ ДМИТРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного
права Київського інституту інтелектуальної власності та права,
доктор юридичних наук, професор*

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ

Повага до суверенітету та територіальної цілісності держав є одним з основних принципів міжнародного права. Зростання загроз національній безпеці України актуалізує посилення правового забезпечення охорони державного кордону України. Захист національних інтересів забезпечується в тому числі ефективною охороною державного кордону. З точки зору земельного законодавства, невід'ємною складовою цього процесу є внесення до Державного земельного кадастру точних даних, координат прикордонних знаків, поворотних точок та іншої інформації щодо лінії державного кордону України.

Забезпечення належного інженерно-технічного облаштування державного кордону, вжиття заходів для посилення захисту та охорони державного кордону стало одним з пріоритетів забезпечення національної безпеки: 28 серпня 2014 р. Радою національної безпеки і оборони України було прийнято рішення «Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності», яке введене в дію Указом Президента України від 24 вересня 2014 р. № 744 [1].

З метою виконання даного рішення було прийнято розпорядження Кабінету Міністрів України «Про позначення українсько-російського державного кордону на місцевості» від 14 травня 2015 р. № 443-р [2]. На підставі цього розпорядження Державною службою з питань геодезії, картографії та кадастру було проведено роботи із землеустрою, забезпечення виконання топографо-геодезичних, картографічних, гідрографічних та інженерних робіт, в тому числі:

- розроблення графічного проекту місць встановлення прикордонних знаків на державному кордоні;
- винесення лінії державного кордону на місцевість відповідно до матеріалів делімітації і позначення її прикордонними знаками (встановлення прикордонних знаків);
- визначення координат прикордонних знаків;
- підготовку демаркаційних документів;
- складення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок під п'ятиметрову смугу кріплення прикордонних знаків;
- оновлення топографічних карт масштабу 1:10000 державного кордону та прикордонної території, які є основою для проведення топографічно-геодезичного і картографічного моніторингу прикордонних територій.

Наступним етапом стало прийняття 2 лютого 2021 року Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо внесення до Державного земельного кадастру відомостей про державний кордон України», згідно якого до Державного земельного кадастру вносяться такі відомості про державний кордон України:

- повні назви суміжних держав;
- графічне зображення лінії державного кордону України;
- координати прикордонних знаків та поворотних точок;
- інформація про документи, на підставі яких встановлено державний кордон України;
- дані щодо демаркації (редемаркації, делімітації) державного кордону України» [3].

Відомості про державний кордон України вносяться до Державного земельного кадастру на підставі документів щодо демаркації, редемаркації, делімітації державного кордону України.

Відомості про державний кордон України вносяться до Державного земельного кадастру відповідно до затверджених документів щодо демаркації, редемаркації, делімітації державного кордону України на підставі рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин. При внесенні відомостей про державний кордон України до Державного земельного кадастру розроблення електронного документа забезпечує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин, який погоджує такий документ.

На Кабінет Міністрів України покладено зобов'язання організувати розроблення електронних документів, що містять відомості про державний кордон України, відповідно до документів щодо демаркації, редемаркації, делімітації державного кордону України.

Підсумовуючи вищезазначене, плідне міжнародне співробітництво є важливим пріоритетом зовнішньої політики України. Разом з тим, Україна повинна приймати необхідні заходи з метою запобігання та протидії загрозам національній безпеці, форпостом якої є державний кордон.

Список використаної літератури:

1. Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності : Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 серпня 2014 р., яке введене в дію Указом Президента України від 24 вересня 2014 р. № 744. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/p0011525-14#Text> [дата звернення: 13.05.2021].
2. Про позначення українсько-російського державного кордону на місцевості : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 443-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/443-2015-p#Text> [дата звернення: 13.05.2021].
3. Про внесення змін до деяких законів України щодо внесення до Державного земельного кадастру відомостей про державний кордон України : Закон

України від 2 лютого 2021 року № 1175-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1175-20#Text> [дата звернення: 13.05.2021].

Ключові слова: державний кордон, національна безпека, державний земельний кадастр, делімітація, демаркація.

Ключевые слова: государственная граница, национальная безопасность, государственный земельный кадастр, делимитация, демаркация.

Key words: state border, national security, state land cadastre, delimitation, demarcation.

ГРИГОР'ЄВА ХРИСТИНА АНТОНІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права,
доктор юридичних наук*

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА VS. АГРАРНИЙ ПРОТЕКЦІОНІЗМ (ПРАВОВІ ОРІЄНТИРИ НА ПРИКЛАДІ ЕКСПОРТУ СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ)

Як відомо, аграрний сектор є локомотивом української економіки. Саме сільське господарство наразі забезпечує Україну більшою частиною валютної виручки, робочими місцями, переважною частиною харчової продукції, що споживається населенням. Поєднання економічної, екологічної та соціальної складової робить агробізнес України надзвичайно вразливою сферою, яка потребує особливого правового регулювання. Однак події останніх років демонструють відсутність чіткого розуміння специфіки сільського господарства під час нормотворчих дій. Подібні тактичні та стратегічні прорахунки коштують Україні занадто дорого. У своїй доповіді ми розглянемо цю проблему на актуальному прикладі – діях уряду по врегулюванню ринку соняшникової олії.

Україна має кілька аграрних візитівок, серед яких слід назвати лідируючу галузь сільського господарства – вирощування соняшнику та виробництво соняшникової олії. Саме наша держава забезпечує 55 % світового виробництва соняшникової олії, а 44 % експортної валютної виручки, що формується вітчизняним агробізнесом, забезпечується продажем саме цього продукту.

Зростання світових цін на соняшкову олію протягом останнього року закономірно потягло зростання цін і на внутрішньому ринку. Опираючись на цей факт, навесні 2021 року Кабінет Міністрів України розглядав варіант встановлення нульової квоти на експорт соняшникової олії з метою зменшення споживчих цін та недопущення дефіциту олії в Україні. Такі наміри можна ідентифікувати як свідомо популістські з огляду на деякі об'єктивні цифри: для задоволення вітчизняних споживчих потреб щорічно вистачає лише 7 % виробленої в Україні соняшникової олії; усі інші – 93 % призначені на експорт. Цілком